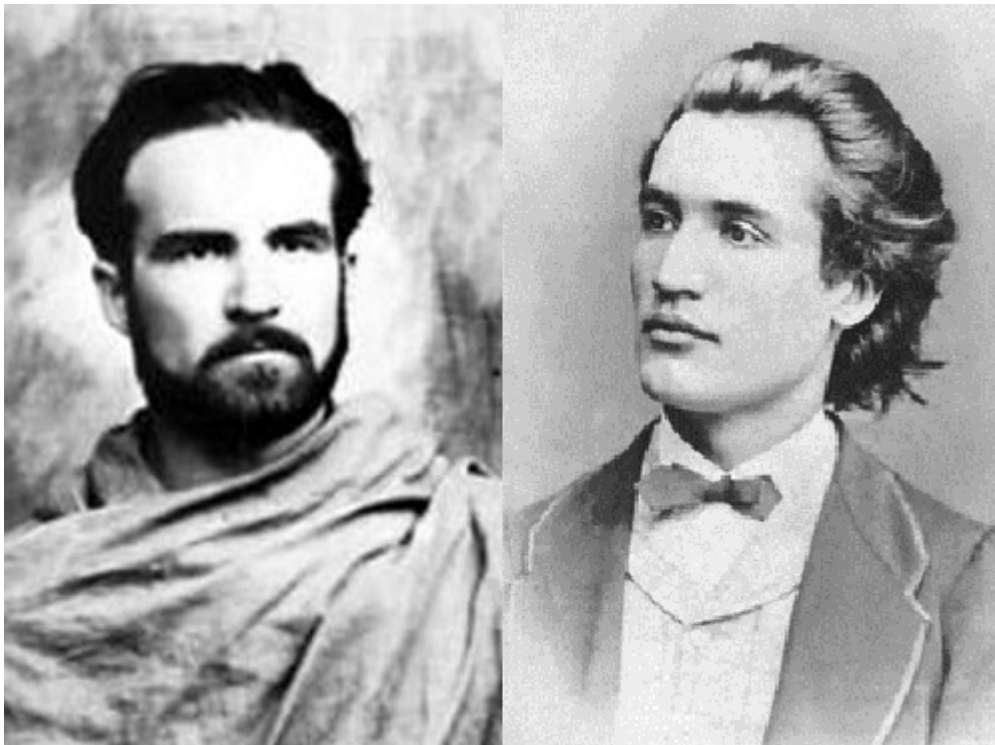

Mircea Eliade: Eminescu este înruparea cerului și pământului românesc

Un Cuvant înainte si o Postfata mai puțin cunoscute ale lui Mircea Eliade la o "editie de pribegie" a Poesiilor lui Mihai Eminescu. Parte a Proiectului de recuperare a ganditorului national MIHAI EMINESCU – ROMANUL ABSOLUT

Cuvant Inainte la Mihai Eminescu – Poesii – "editie de pribegie" ingrijita de Mircea Eliade

Dupa rezistentele pe care le-a intampinat in timpul scurtei si chinuitei lui vietii, opera lui Mihai Eminescu s'a impus fulgerator neamului intreg, iar nu numai paturei culte. Nu stiu daca s'a facut vreodata socoteala exemplatelor tiparite din Poeziile lui Eminescu. Dar, in mai puțin de o jumatate de veac. poeziile acestea au fost reproduse in multe zeci de editii, dela modestele tiparituripopulare pana la admirabilaeditie critica a Fundatiilor Regale, ingrijita de

Perpessicius. Astazi, dupa ce-au cunoscut atatea culmi si atatea onoruri Poeziile lui Eminescu, cenzurate in tara, apar, asa cum le vedeti, in haina sfioasa a pribegiei. Gloria lui Mihai Eminescu ar fi poate mai putin semnificativa, daca n'ar fi luat si el parte, de peste veac, la tragedia neamului romanesc.

II

Ce inseamna, pentru noi toti, poezia, literatura si gandirea politica a lui Eminescu, o stim, si ar fi zadarnic s'o reamintim inca o data. Tot ce s'a creiat dupa el, dela Niculaie Iorga si Tudor Arghezi pana la Vasile Parvan, Nae Ionescu si Lucian Blaga, poarta pecetia geniului, cugetului sau macar a limbei eminesciene. Rareori un neam intreg s'a regasit intr'un poet cu atata spontanitate si atata fervoare cu care neamul romanesc s'a regasit in opera lui Mihail Eminescu.

Il iubim cu totii pe Creanga, il admiram pe Hasdeu, invatam sa scrim de la Odobescu, il respectam pe Titu Maiorescu si anevoie putem lasa sa treaca mult timp fara sa il recitim pe Caragiale. Dar Eminescu este, pentru fiecare din noi, altceva. El ne-a revelat alte zari si ne-a facut sa cunoastem altfel de lacrimi. El, si numai el, ne-a ajutat sa ne intelegem bataia inimii. El ne-a luminat intelesul si bucuria nenorocului de a fi roman.

III

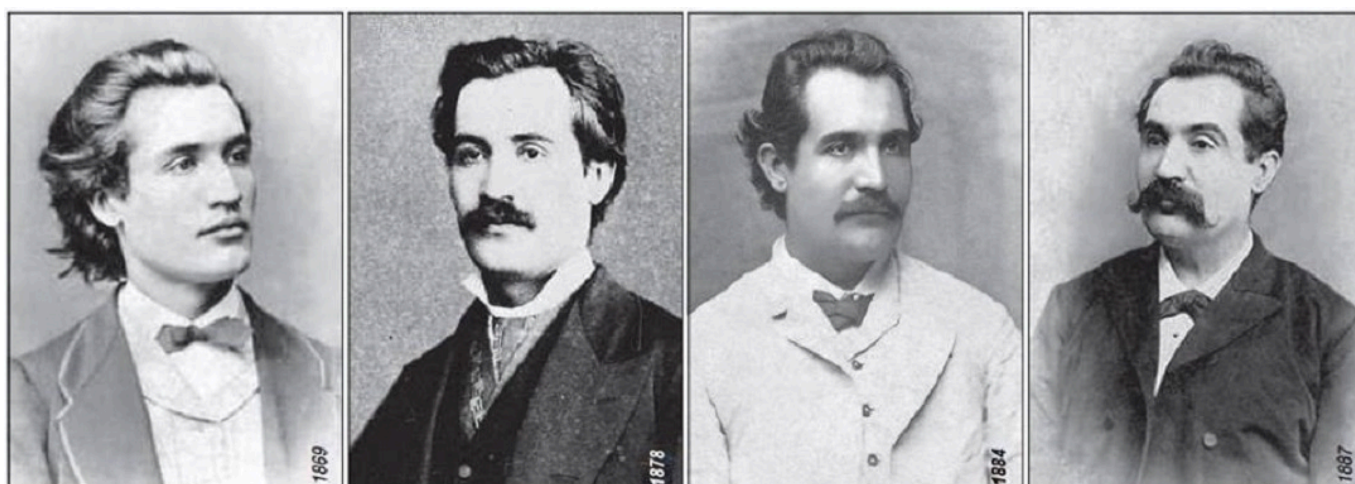
Pentru noi, Eminescu nu e numai cel mai mare poet al nostru si cel mai stralucit geniu pe care l-a zamislit pamantul, apele si cerul romanesc. El este intr-un anumit fel, intruparea insasi a acestui cer si a acestui pamant, cu toate frumusetile, durerile si nadejdile crescute din ele. Noi, cei de aici, rupti de pamant si de neam regasim in el tot ce-am lasat in urma, de la vazduhul muntilor nostri si de la melancolia marii noastre, pana la cerul noptii romanesti si

teiuł inflorit al copilariei noastre. Recitindu-l pe Eminescu, ne reintoarcem, ca intr-un dulce somn, la noi acasa. Intreg Universul nostru il avem in aceste zeci de pagini, pe care o mana harnica le-a tiparit si le imparte astazi in cele patru colturi ale lumii peste tot unde ne-a imprastiat pribegia. Pastrati-le bine; este tot ce ne-a ramas neintinat din apele, din cerul si din pamantul nostru romanesc.

Mircea Eliade, Paris, Septembrie 1949

Postfață

Eminescu

"Atăta foc, atăta aur, Ș'atâtea lucruri sfinte Peste'ntunericul vieței Ai revărsat Părinte!"

La 15 Ianuarie s'au implinit o suta douazeci si cinci de ani de la nasterea lui Mihail Eminescu. Romanii din exil au comemorat acest eveniment dupa puterile lor, pretutindeni unde i-a aruncat soarta: in Argentina, in Statele Unite, in Franta, sau in Germania si Austria.

Nu e deloc de mirare solidaritatea intregii emigratii romanesti in jurul lui Mihail Eminescu. Deasupra tuturor gloriilor efemere si desertaciunilor legate de patimile noastre omenesti, un singur punct ramane fix, neclatinat de nici o catastrofa istorica: geniul. Vechea Helada a pierit demult, dar geniul lui Homer, al lui Eschil sau al lui Platon

a supraviețuit tuturor naufragiilor și va supraviețui chiar dacă ultimul descendent al Greciei clasice va fi sters de pe suprafața pământului. Lumea medievală a dispărut demult din istorie, dar opera lui Dante continuă să nutrească viața spirituală a milioane de cetitori, din toate colturile pământului. Dramele lui Shakespeare vor fi tot atât de proaspete și tot atât de "adeverate" chiar când istoria Angliei va fi uitată până și de ultimii descendenți. Orice s'ar întâmpla cu neamul românesc, oricâte dezastre și suferințe ne-au fost urzite de Dumnezeu, nici o armată din lume și nici o poliție, cât ar fi ea de diabolică, nu va putea șterge Luceafărul lui Eminescu din mintea și din sufletul Romanilor.

În dragostea neamului românesc pentru cel mai mare poet al său, se deslusește setea de nemurirea a comunității întregi. Un neam supraviețuiește nu numai prin istoria sa, ci prin creațiile sale. Dacă vechea Helada n'ar fi avut decât istoria sa, și n'ar fi avut geniile ei de la Homer și până la Plotin, astăzi am fi știut despre Heleni cam tot atata cât știm despre Sciti, Elamiti sau Iliri; adică atata cât suntem obligați să învățăm la școală (evident, presupunând că, fără patrimoniul spiritual Helen, ar mai fi fost posibil sistemul european de educație, ceea ce e cu totul improbabil). Istoria este prin definiție devenire, transformare continuă, în cele din urmă desertăciune. Zădărnice încercările unui rege sau unui despot să-și clădească Statul pentru eternitate. O formă istorică, chiar dacă ar fi perfectă, este totdeauna precară: durează un anumit număr de ani, sau de decenii, și apoi lasă locul unei alte forme istorice. Nici un fel de "eternitate" nu este îngăduită organismelor politice și sociale. Singura "eternitate" acceptată de istorie este aceea a creațiilor spirituale. Care, bine înțeles, reflectează și specificul național al gîntei creatorului și momentul istoric în care a viețuit acesta; le reflectează și, am spune, le proiectează în "eternitate". Patetica luptă a Heladei cu Persia este actuală pentru lumea modernă, pentru că a cântat-o Eschil. Au mai fost și alte

invazii, de o parte si de alta a Marii Egee, dar despre ele stim foarte putin, pentru ca n'a existat un Eschil care sa le scoata din istorie si sa le fixeze in "eternitate".

Obscur, dar mai putin patetic, neamul romanesc simte ca si-a asigurat dreptul la "nemurire", mai ales prin creatia lui Mihail Eminescu. Petrolul si aurul nostru pot intr'o zi, seca. Graul nostru poate fi facut sa creasca si aiurea. Si s'ar putea ca intr'o zi, nu prea indepartata, strategia mondiala sa sufere asemenea modificari, incat pozitia noastra de popor de granita sa-si piarda insemnatatea pe care o are de un secol incoace. Toate acestea s'ar putea intampla. Un singur lucru nu se mai poate intampla: disparitia poemelor lui Eminescu. Si cat timp va exista, undeva prin lume, un singur exemplar din poeziile lui Eminescu, identitatea neamului romanesc a fost "proiectata in eternitate" prin versurile unui poet care a suferit toata viata de saracie, uneori chiar si de foame, si a murit, omorat de un nebun, intr'un ospiciu...Este o lectie de modestie pe care insasi istoria ne-o da, noua tuturor...

Mircea Eliade

15 Ianuarie 1975 – Ziarul America – an 69, nr. 11

Detroit, Michigan

Mihai Eminescu, Poesii, Norcross – Criterion Publishing, Editie anastatica republicata in 2000, 114 p. – Volumul reproduce ediția multigrafiată apărută în 1949, sub egida Bibliotecii Române din Freiburg, la care s-a adăugat Postfață de mai sus. Sursa: MĂRTURISITORII

Mihai-Eminescu.Ro